

Varför minskar alkoholkonsumtionen i Frankrike?

En granskning enligt yrkeskategorier

Pekka Sulkinen

Det är ett känt faktum att alkoholkonsumtionen i Frankrike har sjunkit ända sedan 1950-talet. Samtidigt steg konsumtionsnivån i de flesta andra länder åtminstone fram till mitten av 1970-talet. Det finns emellertid ingen undersökning som skulle klargöra orsakerna och bakgrunden till denna sjunkande tendens. I följande artikel presenterar jag några fakta angående detta och ger några tolkningar av fenomenet.

Frankrike är alltså ett undantag i världen. I ett avseende följer emellertid förändringarna i den franska alkoholkonsumtionen de internationella lagbundenheterna, nämligen så att konsumtionsminskningen mest har berört de "gammaldags" alkoholdryckerna, dvs. vin och cider. I den franska kulturen har nya dryckestyper såsom champagne, whisky, vodka och i viss utsträckning öl i stället ökat i popularitet.

På motsvarande sätt har konsumtionens tyngdpunkt förflyttats från hemmen till restauranger och kaféer. Medan 1965 uppskattningsvis två tredjedelar av all alkohol dracks i hemmen, var restaurangkonsumtionens andel år 1979 redan nästan hälften. Detta gäller speciellt beträffande öl: under denna tid minskade ölkonsumtionen i hushållen med en femtedel medan ölkonsumtionen på restauranger steg med nästan 50 %.

I detta avseende har alltså fransmännens konsumtionsvanor på alkoholkonsumtionens område "moderniserats", men på ett skenbart annorlunda sätt än annorstädes. Därför är just Frankrike ett bra exempel om man vill analysera vad som är det egentliga innehållet i "det moderna" och i vilket förhållande en minskning av totalkonsumtionen står till begreppet.

Detta är den första publicerade artikeln i Alkoholpolitiska forskningsinstitutionens i Helsingfors projekt "Alkoholkonsumtion och alkoholpolitik i Frankrike".

Materialet

I Frankrike finns också en exceptionellt användbar statistik om man vill studera frågan närmare. Frankrikes statistikcentral INSEE har sedan 1965 insamlat ett täckande enkätmaterial om hushållens konsumtionsstruktur. På basen av det kan man också relativt noggrant uppskatta hushållens alkoholkonsumtion. I enkäterna har alkoholdryckerna indelats i fyra grupper, nämligen öl, vin, "aperitif-drycker m.m." (spritdrycker och vermouther) och cider¹.

I en teknisk granskning av saken har man konstaterat att statistiken ger en bra täckning. Av vin- och "aperitif"-konsumtionen täcker den 75 % av den verkliga konsumtionen och av ölkonsumtionen ännu mera (INSEE 1967). Vanligtvis fångar ju intervjuundersökningar in endast cirka hälften eller ännu mindre av den verkliga konsumtionen (Pernanen 1974).

Den färskaste hushållsenkät, som fanns tillgänglig då denna artikel skrevs, utfördes 1979.

Statistikens största brist är att den endast behandlar den alkohol som konsumeras i hemmen; den inbegriper alltså inte konsumtion på restauranger, kaféer eller andra offentliga platser.

Å andra sidan har konsumtionsminskningen berört just alkoholen i minutförsäljning. Det finns inga direkta uppgifter om restaurangkonsumtionen, men genom att dra ifrån den uppskattade minutförsäljningen, beräknad enligt hushållsenkäterna, från totalkonsumtionen, kan man göra en uppskattning.

I hushållsenkäterna används yrkeskategorier, som ursprungligen omfattade 37 klasser.

¹ För beräkningarna i denna artikel har ölet bedömts innehålla 4,5 volymprocent ren alkohol, vinet 11 %, spritdryckerna 40,0 % och cidern 6,0 %.

De har här slagits ihop, så att endast huvudklasserna särskiljs från varandra. De är

- verksamma inom jordbruksyrken
- självständiga yrkesutövare
- högre mellanskikt,
- lägre mellanskikt
- tjänstemän
- arbetare
- samtliga

Denna klassificering är givetvis godtycklig, som alla yrkesklassificeringar, men i franska förhållanden återspeglar den ändå på något sätt, förutom yrkenas natur, också skillnader vad gäller klassposition och levnadssätt.

En förändring av demografien eller av kulturen?

Förändringarna i alkoholkonsumtionen under tiden efter andra världskriget avspeglar många slag av sociala och ekonomiska förändringar i levnadsförhållandena. De industrialiserade samhällena har urbaniserats, de internationella kontakterna och impulserna har blivit starkare, levnadsnivån har stigit och baserar sig i större omfattning än tidigare på lönearbete (Sulkunen 1980).

En av de förändringar i levnadsförhållandena, som haft störst inflytande på alkoholkonsumtionen, såväl i Finland som i Frankrike, har varit den snabba flykten från landsbygden och det faktum att jordbruksyrkena har fått ge plats för industri- och serviceyrken. Men, medan detta i Finland har ökat alkoholkonsumtionen, redan av den orsaken att alkoholen har varit mindre tillgänglig på landsbygden än i städerna, har effekten i Frankrike varit den motsatta. Största delen av den alkohol som konsumeras i Frankrike dricks i form av vin, och det är lättillgängligt just på landsbygden, där det också produceras. Av denna orsak är minskningen av landsbygdsbefolkningen en möjlig förklaring till den sjunkande konsumtionsnivån i Frankrike. Ju mindre den storkonsumerande landsbygdsbefolkningen är i landet, desto mindre blir totalkonsumtionen, även om den genomsnittliga konsumtionen inom varje befolkningsgrupp är konstant.

Om denna förklaring håller streck, skulle den sjunkande konsumtionsnivån i Frankrike inte vara mycket att förundra sig över. Det skulle vara en nästan lika ointressant konse-

Tabell 1. Konsumtion av alkoholdrycker per inbore (minutförsäljning) i Frankrike åren 1965 och 1979, liter

	1965 verklig skattning	1979 teoretisk skattning	1979 verklig skattning
viner	90,6	89,1	54,9
spritdrycker	2,7	2,9	3,8
öl	21,1	21,7	16,6
cider	13,0	10,2	4,9
sammanlagt (100 % alkohol)	12,8	12,5	8,6

I kolumnen "teoretisk skattning" anges hur konsumtionen skulle vara år 1979 om man skulle beakta förändringarna i befolkningsstrukturen och anta att medelkonsumtionen för varje befolkningsgrupp skulle ha legat kvar på 1965-nivå.

kvens av urbaniseringen som det faktum att antalet personer som bor i våningshus ökat. En granskning av statistiken ger emellertid ett annat slags resultat.

I tabell 1 finns en beräkning av vilken total konsumtionsnivån skulle vara för olika dryckes kategorier år 1979, om varje befolkningsgrupp skulle ha konsumerat lika mycket som år 1965. Detta kan sedan jämföras med de verkliga siffrorna, dvs. de som fåtts direkt från hushållsenkätterna.

Kalkylen visar att de demografiska förändringarna har en direkt effekt på konsumtionsminskningen. Effekten är emellertid mycket liten, trots att andelen av befolkningen som verkar i jordbruksyrken har sjunkit från 14 % 1965 till 7 % 1979. Den direkta effekten detta har varit endast 0,3 liter eller cirka 2,5 %. Totalkonsumtionen har däremot sjunkit med hela 4,2 liter, eller 33 %.

Alldeles som i Finland berör alltså konsumtionsförändringarna i Frankrike hela befolkningen. Effekten av levnadsförhållandena och konsumtionsförändringarna märks inte till på så sätt att de, till vars levnadsförhållanden det traditionellt hört ett kraftigt alkoholbehov håller fast vid sina tidigare vanor, och tvärt om. I så fall skulle konsumtionsförändringarna

främst beröra dem vars levnadsvanor och -förhållanden förändrats. Detta syns tydligt om vi jämför konsumtionsutvecklingen i de olika yrkeskategorierna åren 1965—1979 (figurerna 1a—1e).

Samtliga konsumtionskurvor sjunker, med undantag för ölkonsumtionen bland dem som är verksamma i jordbruksyrken och konsumtionen av spritdrycker i samtliga yrkesgrupper. Ciderkonsumtionen har sjunkit mest just bland jordbruksbefolkningen.

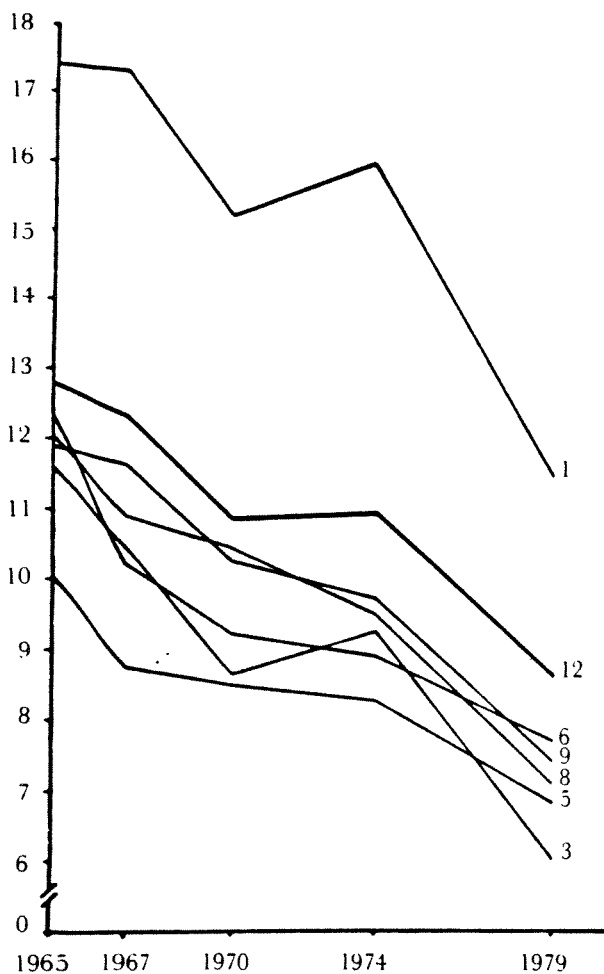
Om alltså alkoholkonsumtionen på något sätt kan sägas avspegla en modernisering av levnadssättet, kan man på basen av dessa kurvor påstå att förändringen har varit allra kraftigast på landsbygden. Det traditionella vin-

drickandet bland landsbygdens invånare har minskat väsentligt och ersatts av det av stadsborna favoriserade ölet eller spritdrycken — eller av nykterhet!

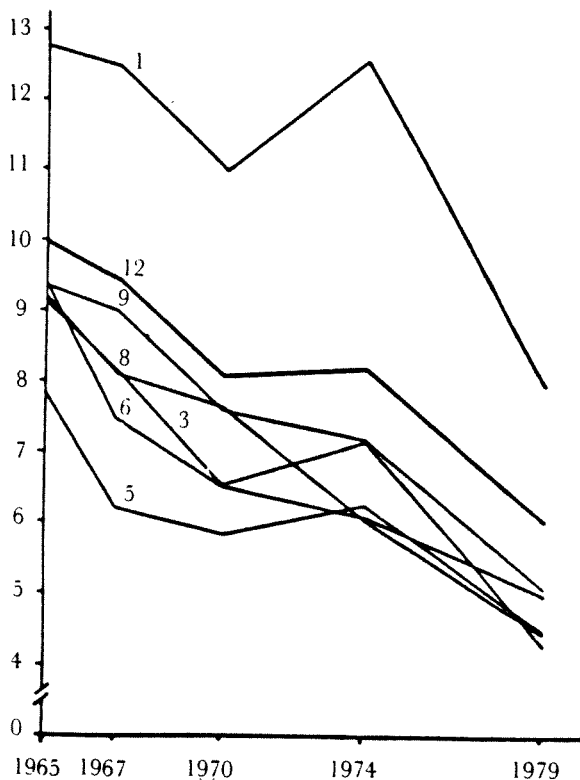
Den moderna återhållsamheten

Detta konstaterande ger inte en tillräckligt exakt bild av karaktären av den kulturförändring och av det sociologiska innehållet som uppenbarar sig i alkoholbruket. I själva verket är det ju mycket naturligt, att när alkoholkonsumtionen minskar i hela befolkningen, sker de mest synliga förändringarna inom den grupp där utgångsnivån har varit högst. Stadsborna har svårt att på ett dramatiskt sätt minska sin

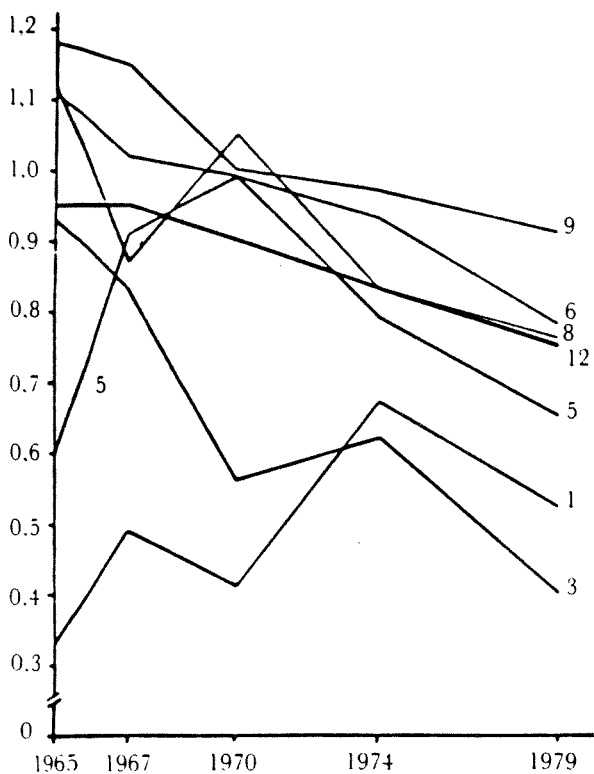
Figurerna 1a—e. Konsumtionen av alkoholdrycker i hushållen per person enligt yrkeskategorier i Frankrike 1965—1979, liter 100-procentig alkohol

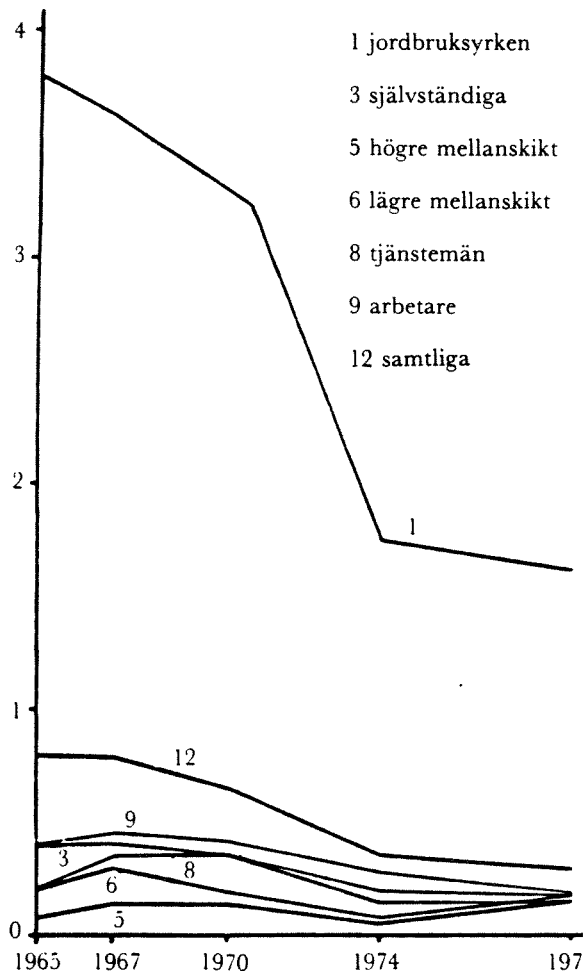
Figur 1a: totalkonsumtion

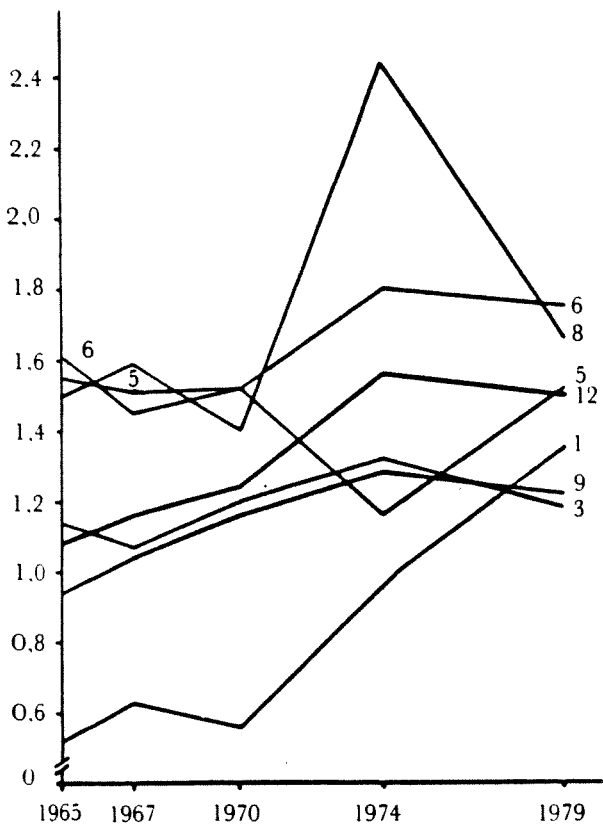
Figur 1b: vin

Figur 1c: öl

Figur 1e: cider

Figur 1d: spritdrycker

ciderkonsumtion, eftersom den från början var så låg.

Motsvarande iakttagelser har man kunna göra tidigare i internationella jämförelser under den period då konsumtionen steg. Skillnaderna mellan länderna har minskat när konsumtionen stigit, såväl vad beträffar konsumtionsnivån som -strukturen (Sulkunen 1980)

Jämför man yrkeskategorierna i Frankrike kan man se denna likriktning vad gäller öl och spritdryckerna. Skillnaderna mellan befolkningsgrupperna har minskat såväl absolut som relativt sett. Landsbygdsbefolkningen har tillägnat sig stadsbornas konsumtionsmönster, de har blivit en del av landsbornas moderna levnadssätt eller någon slags symboler för modernitet.

Kan det då också vara så att stadsborna har tillägnat sig landsbygdsbefolkningens vanor? Det naturliga, hälsosamma livet på landet

ju också annars föremål för romantisering och symbolerna för det kunde väl tänkas representera stadsbornas strävan till en ny slags livsstil.

Figurerna 1a och 1b visar att så inte varit fallet. De grupper som på grund av sin sociala position ligger allra högst på skalan — självständiga yrkesutövare och "kadern" eller de högre och lägre mellanskikten — har i Frankrike traditionellt konsumerat minst vin och alkohol överhuvudtaget, men också de har minskat sin konsumtion.

En liten kalkyl visar till och med att skillnaderna mellan socialgrupperna vad gäller vin- och totalkonsumtion direkt har vuxit. I tabell 2 presenteras varje grupps avvikelse från hela befolkningens medelvärde, och de visar på en ökning av skillnaderna för alla kategorier utom för det högre mellanskiktet. Avvikelserna måste givetvis också relateras till förändringen av medelvärdet. Detta görs inte här för varje grupp skilt för sig. I tabell 3 presenteras däremot summan av samtliga gruppers avvikelser i förhållande till medeltalet för hela befolkningen¹.

Tabell 3 visar att vad gäller vin, cider och totalkonsumtion har skillnaderna mellan yrkeskategorierna genomsnittligt ökat i förhållande till konsumtionsnivån, medan däremot skillnaderna vad gäller öl och spritdrycker har minskat.

Resultatet påminner mycket om de analyser som den franska sociologen Pierre Bourdieu (1979) har gjort av smakens och stilens dynamik. Konsumtionen är ett slags spelfält där spelarna kämpar om den symboliska makten och positionen, för att urskiljas från de andra. De som har den högsta positionen försöker urskilja sig från folket, som i sin tur imiterar eliten. Fördenskull försöker de som har en

högre och lägre mellanskikten — har i Frankrike traditionellt konsumerat minst vin och ken. I samma mån som stilarna och moderna sprider sig bland folket, banaliseras de emellertid och man behöver igen nya uttrycksmedel för god smak. Resultatet blir ett urskiljningssystem som kontinuerligt utvecklar sig och som bara kan styras av dem som har "kulturkapital", eller den förmåga att på en symbolisk nivå uttrycka och identifiera stilar och symboler som utbildning och uppfostran ger.

Tabell 2. Skillnader enligt yrkeskategorier i totalkonsumtion av alkohol och vinkonsumtion: differensen mellan yrkeskategoriernas konsumtion och hela Frankrikes befolknings konsumtion åren 1965 och 1979, liter 100-procentig alkohol

	1965	1979
<i>totalkonsumtion av alkohol</i>		
jordbruksyrken	4,61	2,86
självständiga	-1,21	-2,57
högre mellanskikt	-2,74	-1,77
lägre mellanskikt	-0,46	-0,90
tjänstemän	-0,77	-1,52
arbetare	-0,91	-1,20
hela befolkningen (alkoholkons. l/inv.)	(12,78)	(8,58)
<i>vinkonsumtion</i>		
jordbruksyrken	2,78	1,92
självständiga	-0,86	-1,76
högre mellanskikt	-2,15	-1,56
lägre mellanskikt	-0,58	-1,06
tjänstemän	-0,78	-1,57
arbetare	-0,62	-0,97
hela befolkningen (vinkons. 100-procentig alk., l/inv.)	(9,97)	(6,04)

Tabell 3. Konsumtion av alkoholdrycker: Summan av de olika yrkeskategoriernas avvikelser från hela befolkningens konsumtionsnivå (δ) i Frankrike åren 1965 och 1979

	1965	1979
totalkonsumtion	0,44	0,56
vin	0,39	0,62
spritdrycker	0,93	0,36
öl	0,82	0,61
cider	4,15	4,66

¹ Den relativa spridningen av socialgrupperna är beräknad med hjälp av följande formel:

$$\delta = \frac{\sqrt{\sum_i (c_i - c)^2}}{c}$$

I formeln står c_i för yrkeskategorin i :s ($i = 1 \dots 6$) genomsnittliga konsumtion per person och c är hela befolkningens konsumtion per person vardera året. I tabell 3 har δ beräknats skilt för åren 1965 och 1979.

I Frankrike är vinet ett åskådligt exempel på ett sådant urskiljningssystem. Det namnlösa lantvinet är till sitt symboliska värde en dryck för folkets lägre skikt. Det dricks av landsborna och arbetarna som en del av deras dagliga föda och också för att uppnå ett billigt rus. Å andra sidan är vinet också ett kulturföremål "par excellence". Odlingen och framställningen är förknippade med hemlighetsfulla förmågor, och de hårfina smak- och kvalitetsskillnaderna mellan olika viner gör det till ett förträffligt instrument för att uttrycka det kulturella kapitalet i sällskapslivets ousinliga vindiskussioner.

Detta vinets dubbla kulturvärde uppenbarar sig på många små vis i de sätt på vilka man urskiljer de vinkonsumtionsvanor från varandra, som representerar motsatta symboliska värden. När arbetaren dricker sitt kvällsvin vid kafédiskan, tittar han inte efter etiketten, glaset fylls till randen och han dricker det till botten. Han dricker berusningsmängder, som till sin effekt skall motsvara det pris de betingar. När däremot universitetsprofessorn avnjuter en söndagslunch med sina vänner, fylls hans glas inte till brädden och han dricker inte ur det sista. Vinet har ett namn, ett ursprung och en individuell karaktär, som det är mycket lämpligt att diskutera under måltidens gång. Vid den förfina måltiden är vinet ett komplement till maten och man dricker bara så mycket som måltiden förutsätter. Att dricka vin utanför måltiden skulle vara att bryta mot detta tabu och det skulle befläcka det med en symbolik som förknippas med folkets vindrickande. Redan att tömma glaset när man avslutar en måltid tolkas lätt på detta sätt.

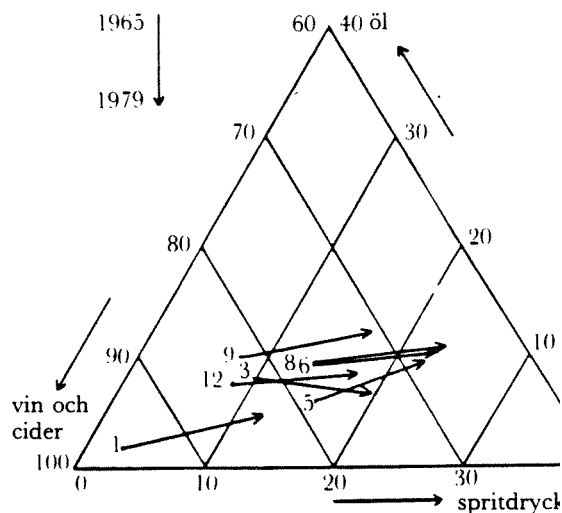
Det verkar alltså som om återhållsamhet vad gäller vinkonsumtion är en modern och central urskiljningsstrategi i den franska kulturen. De högre socialgrupperna leder utvecklingen, men också bland landsborna och arbetarna blir det allt vanligare att man tillägnar sig samma strategi.

Ur ett finskt perspektiv är det intressant att denna strategi i Frankrike bland de övre skikten utsträcker sig till alkoholbruk överhuvudtaget. Deras ölkonsumtion har inte ökat, och konsumtionstrenderna vad gäller spritdrycker är bland självständiga yrkesutövare och i mellanskikten stabila, eller snarare sjunkande än

Tabell 4. Alkoholkonsumtionens fördelning på dryckestyper i Frankrike åren 1965 och 1979, %

	1965	1979
vin	78	70
spritdrycker	8	30
öl	7	20
cider	6	10
sammanlagt	99	100

Figur 2. Fördelningen av totalkonsumtionen alkohol på dryckestyper och enligt yrkeskategorier i Frankrike åren 1965—1979, %

Märk! Yrkeskategorierna är desamma som i rerna 1a—e.

stigande. Enligt fransmännen står alltså återhållsamhet för stil, och berusning är en baserande kultursymbol.

Konsumtionsstrukturen

Resultatet kan ännu preciseras med hjälp av en granskning av konsumtionsstrukturen. Tabell 4 åskådliggör det som man redan kan se om man slutar sig till av kurvorna i figur 1, nämligen att vinets andel av totalkonsumtionen sjunker medan spritdryckernas stiger.

Håller då Frankrikes befolkning på att följa samma trend som gäller alkoholkonsumtionsstru-

ren, som man i tidigare undersökningar konstaterat beträffande skillnaderna mellan andra länder? Resultatet syns i figur 2, där pilarna representerar förändringen i dryckesstrukturen för respektive befolkningsgrupp från år 1965 till år 1979. Figurens nedre vänstra hörn representerar en punkt, där all alkohol konsumeras i form av vin, och ju längre uppåt och mera åt höger man kommer, desto jämnare fördelar sig alkoholkonsumtionen på olika dryckessorter. Vin och cider har slagits samman i figuren. Man bör lägga märke till att figur 2 har sin tyngdpunkt i ena hörnet av dryckestriangeln. Minskningen av vinets andel har alltså inte ens närmelsevis lett till en punkt där dess dominerande position skulle börja vackla.

Figuren åskådliggör väl dynamiken i hela alkoholkonsumtionens minskning i Frankrike. Befolkningen håller visserligen på att förenhetligas vad gäller dryckesvanorna, men inte helt i takt. Utvecklingen leds av de högt utbildade socialgrupperna, speciellt tjänstemännen och mellanskikten. De så kallade nya medelklasserna återfinns huvudsakligen just i dessa grupper (Bidou 1984). I samma riktning, men lite efter dessa, visar pilarna som representerar självständiga yrkesutövare och arbetare — dvs. de kulturellt sett "gamla" och etablerade socialgrupperna. Långt efter de andra, men fortfarande i samma riktning, följer så Frankrikes jordbruksbefolkning.

Om man tolkar figurerna så, kan man dra två viktiga slutsatser. För det första ger det en bild av den kulturella förändringens hierarkiska karaktär. Minskningen av alkoholkonsumtionen är inte en passiv reaktion på förändrade levnadsförhållanden, utan det är en del av den symboliska kampen om det kulturella kapitalet. Den har på ett sätt som föregångare de nya medelklasserna, vars strävan att utveckla ett eget, från andra grupper avskilt, förnuftigt och modernt, levnadssätt har lett till sparsamhet och kanske också till en medveten försiktighet i alkoholbruket.

För det andra antyder figur 2 att utvecklingen ännu är på hälft. Såvida min tolkning av dess kulturella dynamik håller streck, kommer de grupper som följer de nya medelklasserna ännu att följa efter en lång väg, innan man åter hamnar i en situation där alkoholbruket får nya, positiva kulturella betydelser. Ur den här

synvinkeln ser det alltså ut som om konsumtionsnivån i Frankrike kommer att sjunka länge än, och om några år nå en nivå som kanske till och med är en mycket måttlig europeisk medelnivå.

Slutsatser

Allt som allt ser det alltså ut som om fransmännens alkoholvanor håller på att omformas på ett ganska avgörande sätt. Man kan kalla det en modernisering, där ingredienserna är en konsumtionsminskning, en förflyttning från hemmen till offentliga platser och en ny dryckesstruktur, där vinet får en kontinuerligt minskande andel.

Den här presenterade analysen visar klart att den vanligaste förklarande hypotesen till den sjunkande konsumtionsnivån i Frankrike, dvs. mättnadsteorin, är felaktig. Man hör ofta påståendet att Frankrike har legat på en så hög konsumtionsnivå att någon slags social, psykologisk eller till och med biologisk självreglering skulle förutsätta att den sjunker. Den statistik som presenterats här visar emellertid att utvecklingen berör också de befolkningsgrupper som dricker minst, och att just de i själva verket "leder" hela den kulturella och sociologiska process som får till resultat att konsumtionsnivån sjunker.

Ur ett jämförande perspektiv visar det franska exemplet på komplexiteten och den indirekta karaktären hos den mekanism, genom vilken kulturmönstrena sammanhänger med livets hårda realiteter, dvs med förändringar i levnadsförhållanden. Det är faktiskt möjligt att söka en funktionell förklaring till det minskade alkoholbruket i Frankrike genom att relatera det till lönearbetets växande roll och till förändringar i lönearbetet. Arbetet kräver allt mer av den som utför det, och arbetsgivaren övervakar sin avlönade noggrannare än den självständiga sig själv. Direktörerna hinner inte längre hem till lunch och har inte tid att dåsa bort i vinångor hela eftermiddagen. Jordbrukaren, som utför sitt arbete med farliga maskiner, eller fabriksarbetaren kan inte fukta sin strupe med vin och den seviceanställda är trevligare om han möter sina kunder i nyktert tillstånd.

Å andra sidan har precis samma föränd-

ringar av levnadsförhållandena i andra länder lett till ett helt motsatt resultat, inte bara i Finland, utan också i sådana länder där konsumtionsnivån redan tidigare varit tämligen hög (till exempel Förbundsrepubliken Tyskland).

En kultursociologisk modell över smakens och stilens dynamik ger en mycket bättre bild av fallet Frankrike än de funktionella förklaringarna. Urskiljningskampen på konsumtionens spelfält fördelar olika symboliska värden på konsumtionsföremålen på ett sätt som ser ganska godtyckligt ut. I Finland är det gammalmodigt och banalt att dricka mjölk, i Frankrike att dricka vin, hos oss var det den urbana medelklassen som var föregångare vad gäller en minskad mjölkkonsumtion. Som matdryck har vinet i Frankrike och mjölken hos oss ersatts av vatten, däremot har vinet som sällsapsdryck i Frankrike endast i liten utsträckning ersatts av andra alkoholdrycker.

En kulturell förklaringsmodell grundar sig på att allt som människan gör också producerar betydelser. Det är klart att ätande och drickande är biologiska aktiviteter, men vad och hur vi äter är samtidigt tecken som säger något om oss själva till oss själva och andra. Tecknet *är* på semiotikens språk arbiträrt eller godtyckligt. Ordet "röd" avser den del av färgskalan som klassificerats som röd, bara därför att det har givits denna betydelse i vår kultur, och inte därför att det skulle finnas något naturligt samband mellan ordet röd och den röda färgen. På samma sätt kan, inom konsumtionens område, olika beteenden i olika kulturer uttrycka samma innehåll, och samma beteende kan fungera som uttryck för motsatta betydelseinnehåll.

I Finland kan man uttrycka modernitet och rationalism med ett otvunget alkoholbruk — det visar ju att den som dricker inte är fången i gammaldags moralism eller trångsynthet. I Frankrike duger återhållsamhet i alkoholbruket för samma syfte, eftersom det ju visar att

vattendrickaren inte är slav under gamla och dessutom konstaterat ohälsosamma vanor.

Ur vårt perspektiv är det intressant att fäst sig hur generaliserbar Frankrikes modell tänkas vara. Också vi har ju redan en grupp så kallade nynyktra, och den kommande generationen verkar vara nyktrare än de föräldrar var i samma ålder (Simpura 1974: 47—49 & 132—146). En banalisering av alkoholbruket är rätt trolig också hos oss, speciellt eftersom det är så lätt att rationellt motivera återhållsamheten. I Finland har dock alkoholen så pass nyligen fått ett positivt symboliskt värde, att det förutsätter en väldig urskiljningskamp på konsumtionens kulturella fält i vilken värdena förvandlas till sina motsatser.

Litteratur

Bidou, Catherine: Les aventures du quotidien. Presses universitaires de France, Paris 1984

Bourdieu, Pierre: La distinction. Critique sociale du jugement. Minuit, Paris 1979

Institut National de la Statistique et des Études Économiques (INSEE): Premiers Résultats de l'Enquête Permanente sur la Consommation Mensuelle des Français. Paris 1967

Pernanen, Kai: Validity of survey data on alcohol use. In: Gibbins, Robert J. & al. (eds.) Search advances in alcohol and drug problems. I, 355—374. Wiley, New York 1974

Simpura, Jussi (red.): Suomalaisten juomat vuosittain 1976 ja 1984. (Finländarnas dryckesvanor. Resultat från intervjuundersökningar åren 1968, 1976 och 1984). Stiftelsens för alkoholforskning publikation nr 34. Gummerus, Jyväskylä 1985

Sulkunen, Pekka: Alkoholien kulutus ja elämäntavan muutos toisen maailmansodan jälkeen. (Alkoholien kulutus ja elämäntavan muutos toisen maailmansodan jälkeen. I: Sipilä, J. (red.): Sosiaalinen alkoholinkäyttö. Helsinki 1980.

Översättning: Kerstin Stenius

English Summary

Pekka Sulkunen: Varför minskar alkoholkonsumtionen i Frankrike? En granskning enligt yrkeskategorier (Why is alcohol consumption declining in France? An analysis by socio-professional groups)

Alcohol consumption has been declining in France since the fifties. This study presents an interpretation of this trend on the basis of statistical analyses of alcoholic beverage consumption in different socio-professional groups. The data are drawn from the series of food consumption surveys conducted by INSEE between 1965 and 1979.

It is concluded that consumption is declining in all socio-professional groups. Consumption levels are not becoming more alike overall, but differences in the consumption of beer and strong drinks are

becoming less marked. In terms of beverage preferences, the different groups are showing the same trend with consumption of wine and cider decreasing but that of beer and strong drinks increasing.

It is concluded that the decline in alcohol consumption is a cultural process towards moderate consumption patterns. This is a progression led by the higher echelons of society, the lower strata following the leaders. The outcome of this cultural trend is a redefinition of alcohol, whereby drinking becomes increasingly banalized and sobriety is acquiring a new positive value. It is thus likely that the decline in the overall consumption level will continue to fall for several years to come.

Alkoholpolitik — Tidskrift för nordisk alkoholforskning Vol. 3:191—199, 1986

